

STICHTING DE ZAAANSE
SCHANS

Jaarverslag 2017

Inhoudsopgave

1. Voorwoord.....	3
2. Uniek Historisch Erfgoed.....	4
3. Projecten en Comissies.....	8
4. Evenementen.....	11
5. Toeristische trekpleister van formaat.....	12
6. Financiën.....	14
7. Organisatie.....	16
8. Tot slot	18

1. Voorwoord

Stichting de Zaanse Schans heeft als doel het in standhouden van een typisch Zaanse woon- en werkbuilt waar bezoekers en bewoners met plezier verblijven. Vanuit die doelstelling zijn in 2017 van Stadsherstel Zaanstreek de monumentale panden op de Zaanse Schans die in hun handen waren overgedragen aan Stichting de Zaanse Schans. Daar is een aparte vastgoed NV voor in het leven geroepen. Om de bewoners hiervan op de hoogte te stellen zijn er diverse overleggen geweest. Ook is er een bewonersvertegenwoordiger als stakeholder in het bestuur opgenomen in plaats van de vertegenwoordiger namens Stadsherstel Zaanstreek.

In 2017 is samen met de gemeente verder gewerkt aan het traject rondom het Masterplan 2030. Omdat dit in de vorm van een participatie traject is gegoten is er intensief contact geweest met de stakeholders op de Schans en de belanghebbenden in de directe omgeving. Er is van diverse kanten input geleverd aan een ontwikkelstrategie voor de toekomst tijdens diverse advies- en meedenkgroep bijeenkomsten. Alhoewel niet altijd iedereen op een lijn zat was er wel respect voor elkaars meningen.

Het bezoekersaantal is wederom gestegen tot een nieuw record. Na een gestage groei in de afgelopen decennia met een kleine terugval in 2016 is in 2017 het aantal van 2 miljoen bezoekers gepasseerd.

Voor u ligt het jaarverslag 2017. Wij wensen u veel leesplezier en danken langs deze weg iedereen die heeft bijgedragen aan dit succesvolle jaar van de Zaanse schans.

Bestuur Stichting de Zaanse Schans

November 2018

2. Uniek Historisch Erfgoed

De Zaanse Schans is, op initiatief van Stichting Zaan Schoon, in 1961 gecreëerd als reservaat van oude Zaanse huizen en molens. Dit moest voorkomen dat deze panden gesloopt zouden worden en uiteindelijk uit het beeld van de Zaanstreek en de Zaanse Schans zouden verdwijnen. Het unieke rijke Zaanse historisch erfgoed moest behouden blijven. Stichting de Zaanse Schans ziet het als haar belangrijkste taak om dit erfgoed te beheren, bewaren en bewaken. Niet alleen om ook het nageslacht te leren over de rijke geschiedenis van de Zaanstreek, maar ook om de bezoekers van de Zaanse Schans een ultieme beleving te geven van hoe de Zaanstreek er voor de industriële revolutie uitgezien heeft. In het kader van het behoud van dit unieke stukje erfgoed hebben wij de onderstaande werkzaamheden uitgevoerd.

Overdracht panden en oprichting Zaanse Vastgoed NV

2017 was voor Stichting de Zaanse Schans een belangrijk jaar. Na zorgvuldige voorbereiding werd op 27 september 2017 het bezit van Stadsherstel Zaanstreek NV op de Zaanse Schans, in eigendom overgedragen aan Stichting de Zaanse Schans. Het ging om 23 panden, waaronder het merendeel van de bewoonde panden. Ook pakhuis Vrede en het land in het verlengde van het Zonnewijzerspad kwam terug in bezit van de Stichting. De overname is gerealiseerd door overname van de lening met de Triodos bank aan de nieuw opgerichte Zaanse Schans Vastgoed NV.

De panden zijn van 1 januari 2010 tot 27 september 2017 in bezit geweest van Stadsherstel Zaanstreek NV, een onderneming onder de dagelijkse aansturing van Stadsherstel Amsterdam. De Zaanse panden waren een vreemde eend in de bijt van het bezit van Stadsherstel. De monumentale houten panden in een Beschermd Dorpsgezicht en toeristische omgeving vereisten een andere wijze van aansturing en onderhoud dan de grachtenpanden in Amsterdam. Daarnaast is de financiële basis van de Zaanse Schans, mede door de toename van bezoekers dermate versterkt, dat de ruimte voor de stichting ontstond om het oorspronkelijke bezit weer terug te nemen. Stichting de Zaanse Schans is Stadsherstel (en partner Parteon) zeer erkentelijk voor de inzet om het erfgoed te behouden, in tijden waarin de stichting in financieel zwaar weer zat.

Het bestuur van Zaanse Schans Vastgoed NV wordt gevormd door twee bestuursleden van Stichting de Zaanse Schans: Sandra Chedi en Hans Gerson. Net als bij de stichting ligt ook bij de NV de dagelijkse leiding in handen van de directeur.

In 2017 heeft Stichting de Zaanse Schans het belang ingezien van eigen onderhoudsmensen, die breed en direct ingezet kunnen worden. Per 1 november is daarom een start gemaakt met het in eigen beheer uitvoeren van onderhoud, door het in dienst nemen van een restauratie-vakschilder.

Onderhoud panden

Ten aanzien van de panden in bezit van Stichting de Zaanse Schans is in 2017 onderhoud gepleegd aan diverse panden.

Molen De Hadel.

Nadat het restauratiebedrijf enige houtrot had hersteld aan het molenlijf en de kap, zijn verschillende kruipalen vervangen en aangetaste delen van het hekwerk rond het molenerf vervangen. Het molenlijf is geschilderd en de onderbouw, roeden en het waterrad zijn voorzien van enkele lagen authentieke houtteer. Ook het hekwerk rond het erf is beschermd middels enkele lagen zwarte houtcoat.

Restaurant de Kraai

Het in 2016 gestarte gefaseerde onderhoud aan de westgevel van restaurant De Kraai is in het voorjaar van 2017 voltooid. Het onderhoud en herstel aan de kozijnen aan de noord- en oostgevel zal in overleg met de uitbater in 2018 worden voortgezet.

Kapberg De Haal

Kapberg De Haal is opnieuw voorzien van enkele beschermende lagen houtcoat. De eerste klus van onze in 2017 in dienst genomen schilder, waarmee een kostprijsbesparing kon worden bewerkstelligd. Het onderhoud aan de buitenkant is gelijktijdig uitgevoerd met de realisatie van een inpannige aanpassing tot een kaas-experience voor de bezoekers van de kaasboerderij Catherinahoeve van Henry Willig. De bestaande ventilatie van de Kapberg leidde op momenten van hevige regenval tot het binnendringen van enig regenwater of stuifsnieuw. Geen groot probleem, maar onwenselijk vanwege het gebruik als bezoekerslocatie. Op advies van de Historische Commissie en met vergunning van de gemeente Zaanstad is het dak van de kapberg voorzien van een waterdichte folielaag. Na enig herstel van houtrot en de bestrijding van houtaantasters is de kap voorzien van nieuwe pan- en stoflatten, waarna de panbedekking weer terug is gebracht. Ondanks het slechte weer en de harde wind heeft het restauratiebedrijf precies volgens planning de werkzaamheden aan de buitenschil voor de Kerst 2017 opgeleverd.

Overige panden op de Zaanse Schans

Ook voor de panden in bezit van Stadsherstel Zaanstreek en sinds september 2017 Zaanse Schans Vastgoed NV is ingevolge de meerjarenplanning regulier onderhoud uitgevoerd: bij Het Noorderhuis, Kalverringdijk 17, Zeilenmakerspad 1, Het Jagershuis Zeilenmakerspad 2, Zonnewijzerspad 8, De Kwakels 1 en Pakhuis Vrede.

Daarnaast zijn vele kleine onderhoudswerkzaamheden bij diverse panden uitgevoerd.

Onderhoud openbare ruimte

Stichting de Zaanse Schans is als eigenaar van de openbare ruimte verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud. Hiervoor ontvangen wij een jaarlijkse vergoeding van de gemeente Zaanstad, gebaseerd op een onderzoek dat is uitgevoerd in opdracht van de gemeente.

In 2017 is de jaarlijkse vergoeding die de gemeente Zaanstad toekent aan de Zaanse Schans verhoogd ten opzichte van voorgaande jaren. Dit in verband met de stijgende onderhoudskosten en intensivering en uitbreiding van het areaal.

Het onderhoud aan het openbare groen is evenals voorgaande jaren in handen van de sociale werkvoorziening. Voorheen uitgevoerd door Baanstedde, thans door werkvoorziening Werkom. Dit is een andere organisatienaam, maar dezelfde vertrouwde personen bleven werkzaam op ons terrein. De siertuinen, de beweiding en het onderhoud aan de sloten werden als vanouds uitbesteed aan specialisten op dit gebied, bekend met de uitstraling van deze bijzondere plek. Het dagelijks beheer van het terrein blijft in handen van de Facilitaire Dienst van de stichting.

Regulier onderhoud is gepleegd aan de bruggen naar de Catherinahoeve, de overtuin en de Kuiperij. Daarnaast zijn meerdere hekwerken geschilderd, zoals het hekwerk langs de overtuinen van het Zonnewijzerspad en Zeilenmakerspad, maar ook de lage zwarte hekken van het parkeerterrein.

3. Projecten en Commissies

Historische Commissie

De Historische Commissie is een adviescommissie bestaande uit 7 leden met kennis van het Zaanse erfgoed, de houtbouw, collectie en geschiedenis, die is ingesteld, mede op verzoek van de Gemeenteraad van Zaanstad. Zij geven het bestuur van Stichting de Zaanse Schans en derden gevraagd en ongevraagd advies over ontwikkelingen op de Zaanse Schans. Ook beantwoorden ze alle vragen die betrekking hebben op de historische kwaliteit van de Zaanse Schans. De Historische Commissie is officieel ingesteld in 2012. Haar taak en doelstelling is vastgelegd in de statuten van de stichting de Zaanse Schans. In 2017 bestond de HC, evenals het voorgaande jaar uit de volgende leden:

- Sonja Valk-Babaubun, voorzitter;
- Matthijs Ero, vice-voorzitter;
- Hester Wandel;
- Piet Koster;
- Martin Schaap;
- Jan-Piet Bloem;
- Pier van Leeuwen.

Het secretariaat en de verslaglegging van de HC wordt verzorgd door Stichting de Zaanse Schans, in de persoon van de adviseur Historie, Behoud en Beheer, Pieter Gravesteijn.

In 2017 heeft de commissie 13 keer vergaderd. Vooral om advies uit te brengen, daarnaast is enkele keren overleg geweest met vertegenwoordigers van het stichtingsbestuur. In haar vergaderingen zijn regelmatig gasten aanwezig geweest om inhoudelijk op vragen op historisch vlak in te kunnen gaan.

De HC heeft de reeds eerder voorgestelde beleidsstukken nader verfijnd of een opzet gemaakt om verder uit te werken:

- Update Volendamisering op de Zaanse Schans
- Bomenbeleid
- Bouwhistorische beschrijving panden
- Bouwwijze op de Zaanse Schans
- Beoordelingsformulier affichering

Daarnaast heeft de HC in 2017 advies uitgebracht ten aanzien van de aanpassing van Kapberg De Haal, de ontwikkeling van de bebouwing van de Wereld van Windmolens op Landje de Haan, het erf van het uurwerkmuseum Zaanse Tijd, de uitgifteluiken in de Lelie, diverse afficheringen, de verzwaring van de Kalverringdijk langs het molenlint en het infocentrum in een aanpassing van het pand Kalverringdijk 3.

Marketing Commissie

De Marketingcommissie bestaat vanaf medio 2013 en heeft als taak het bestuur gevraagd en ongevraagd te adviseren over strategische marketing van de Zaanse Schans als geheel. De basis daarvoor is het strategisch

marketingplan Zaanse Schans. De Marketingcommissie bestaat uit marketingexperts die raakvlakken hebben met de thema's van de marketing van de Zaanse Schans, zoals Amsterdam, toerisme, cultuur en online. De Marketingcommissie werkt daarnaast nauw samen met de stakeholders van de Zaanse Schans op het vlak van de specifieke producten op het gebied van marketing, PR en evenementen. Er is in het verslagjaar totaal 6 keer vergaderd.

De samenstelling van de Marketingcommissie aan het eind van het verslagjaar was:

- Karel Philippens – voorzitter
- Joke Bosch – vice-voorzitter
- Simone Groen- Roesink
- Frans Reichardt
- Rene Kouwenberg
- Simon Spanjer

Het secretariaat van de Marketingcommissie werd gevoerd door Lisette Janssen, Communicatie, PR & Evenementen medewerker van de Zaanse Schans.

Project Duurzaamheid

Het merendeel van de panden op de Zaanse Schans zijn tussen eind jaren '50 en het begin van de jaren '70 van de vorige eeuw overgeplaatst of herbouwd op de Schans. Isolatie van panden stond in die tijd in de kinderschoenen. Met de kennis van die tijd zijn er panden geïsoleerd, met respect voor de 17e t/m 19e eeuwse authentieke Zaanse bouwwijze.

Leefomstandigheden veranderen en het begrip duurzaamheid is in de huidige tijd een belangrijk onderwerp. Van destijds verwarmen van één ruimte bij de schouw of smuiger, zijn de panden thans voorzien van centrale verwarming. De hedendaagse eis voor comfort, terwijl de eeuwenoude constructie van de panden hier niet op ingericht is.

In het project Duurzaamheid worden de mogelijkheden voor beperking van energieverlies en verhogen van comfort onderzocht. Geen standaardpakket, maar per pand of gebruiker bekeken. Omdat de panden niet gelijk zijn, maar ook omdat kou of energieverlies verschillend geïnterpreteerd worden.

De uitvoering van het project is gestart door de stichting de Zaanse Schans, met enige ondersteuning van Stadsherstel Amsterdam. Middels archiefonderzoek zijn de bouwkundige gegevens van de panden (al of niet aanwezigheid van isolatie; ligging, windvang e.d.) verzameld, gevolgd door gesprekken met bewoners en gebruikers (Hoe is hun ervaring met het pand; wat kunnen zij zelf doen (gordijnen sluiten, belegstukken aandraaien e.d.). Een aangeschafte thermo grafische camera bracht bij de panden de meest energie doorlatende locaties in beeld.

In juni 2017 is het plan op een hoger niveau getild door contact te leggen met de Groene Grachten. Een stichting die bekend is met het verduurzamen van het gebouwde erfgoed. Voor de Zaanse Schans werden 3 pilot-panden en een molen onderzocht en werd een voorstel voor verduurzaming neergelegd. Parallel aan de opties voor de Schans is in een bredere opzet in samenwerking met onder meer gemeenten, provincies, Duurzaam Bouwloket en Mooi Noord-Holland een symposium voorbereid voor het delen van kennis op het gebied van verduurzamen van erfgoed. Volgend jaar zal de volgende fase voor verduurzamen worden gestart: de implementatie in de praktijk.

Project Masterplan

In 2017 is samen met de gemeente gewerkt aan de voorbereiding van een ontwikkelstrategie. Er is een participatietraject opgesteld en er zijn verkennende gesprekken gevoerd met belanghebbenden. De projectscope behelst het onderzoeken, coördineren en uit laten voeren van een ontwikkelstrategie voor de Zaanse Schans en directe omgeving.

Ten behoeve van het opstellen van de ontwikkelstrategie hebben de Stichting De Zaanse Schans en de gemeente Zaanstad 6 uitgangspunten geformuleerd. Deze uitgangspunten zijn:

- Het erfgoed en het historische verhaal van dat erfgoed zijn de basis en dat vergt betere kwaliteit van het aanbod op de Schans (meer historie en verhaal); authenticiteit is wezenlijk voor de Schans.
- De menging van wonen, werken en bezoek in stand houden; het maakt de Schans bijzonder en bewoners zijn belangrijk voor de leefbaarheid en sociale veiligheid. Dit vergt betrokken bewoners en investeren in bewoonbaarheid van de woningen.
- Sturing van bezoekersstromen: zowel in routing op de Schans, als in werving en toegang.
- Bezoek van (grote) groepen en commercie dienen wel te worden gefaciliteerd, maar waken voor massatoerisme.
- Inzetten op kwaliteit: authentiek erfgoed, openbare ruimte en faciliteiten (wc's) die schoon en heel zijn, gastvrijheid, hoge verblijfskwaliteit, goede spullen in winkels en horeca, goede informatievoorziening.
- De Zaanse Schans heeft een poortfunctie naar de regio. De Zaanse Schans is daarmee belangrijk voor de toeristische ontwikkeling van de hele Zaanstreek.

In 2017 zijn voorbereidingen getroffen op de besluitvorming over de Ontwikkelingsstrategie voor de Zaanse Schans in de gemeenteraad van Zaanstad alsmede in het algemeen bestuur van de Zaanse Schans.

In dat kader zijn er 2 adviesgroep bijeenkomsten geweest, 1 meedenkgroep vergadering, 16 projectgroep bijeenkomsten en 5 stuurgroep bijeenkomsten.

4. Evenementen

Er is een algemeen draaiboek van de evenementen gemaakt dat wordt beheerd door de Zaanse Schans. De bedoeling is dit draaiboek de volgende jaren als richtlijn gebruikt kan worden voor de evenementen.

Kinderboekenmarkt

Doelstelling: Kinder- evenement vol leeshoekjes, activiteiten gericht op educatie. De Zaanse Schans wordt even door allemaal kinderen overgenomen, a.d.h.v. een stempelkaart kunnen kinderen verschillende activiteiten proberen.

Doelgroep: Zaankanters, basisschool kinderen, ouders

Bezoekers : +/- 5.000 bezoekers

Periode: Juni

Folklore dag

Doelstelling: De bezoekers anno 1850 laten ervaren. Oude ambachten tonen, sfeer creëren en bezoekers entertainen.

Doelgroep: Noord Hollanders, 25 – 99 jaar

Bezoekers : +/- 5.000 bezoekers

Periode: Augustus

Nacht van de Nacht

Doelstelling: Aandacht voor de schoonheid van duisternis. Bezoekers de Zaanse Schans op een andere manier laten ervaren.

Doelgroep: Zaankanters, families

Bezoekers : +/- 500 bezoekers

Periode: Oktober

Sinterklaas

Doelstelling: Kinderen met ouders de Zaanse Schans op een interactieve manier laten ontdekken. Gezellig kinderevenement, traditie van Sinterklaas in ere houden.

Doelgroep: Zaankanter, kinderen t/m 10 jaar en ouders

Bezoekers: 200 bezoekers

Periode: November

NIEUW

Winterschans

Doelstelling: Spreiding, meer bezoekers laagseizoen

Doelgroep:

- Nationale bezoekers - dagjesmensen - gezinnen
- Regionale bezoekers, met name uit de Metropoolregio Amsterdam
- Zaankanters
- Cultuurliefhebbers
- Jeugd

Bezoekers : +/- 16.000 Nederlandse bezoekers in 2017

Periode: December – januari 2018

- Winterschans is uiteindelijk wegens financiële redenen niet doorgestaan.

Website

In 2016 heeft de website een enorme transformatie ondergaan. In 2017 is er gefocust op onderhoud en het optimaliseren van de website. Het gaat hierbij voornamelijk om de pagina met de openingstijden en tarieven. Wel is er een nieuwe functionaliteit van de openingstijdenpagina gecreëerd waarbij de vindbaarheid van de informatie van iedere individuele stakeholder gemakkelijker en overzichtelijker is. Deze pagina is voordat er live is gegaan, getest door een geselecteerd groepje en gecontroleerd. Tot slot is er een historische pagina toegevoegd en een beeldbank, waarop de persfoto's van de Zaanse Schans kan downloaden. In de loop van het jaar zijn er diverse onverklaarbare problemen ontstaan. Dit heeft tot gevolg gehad dat de partij DTG die de website heeft gemaakt, besloten heeft te stoppen. De website is overgedragen aan een nieuwe partij, Amsterdam Standard genaamd.

5. Toeristische trekpleister van formaat

Bezoekersaantallen

De Zaanse Schans is al jarenlang een van de toeristische iconen van Nederland. De Schans staat vast in de top 10 van dag-attracties van Nederland, waarbij met name het aantal buitenlandse bezoekers opvalt. Ook in 2017 behoort de Zaanse Schans tot de top van Nederland als het gaat om bezoek.

In het verslagjaar heeft Strabo opnieuw onderzoek gedaan naar de bezoekersaantallen van de Zaanse Schans. Uit dit onderzoek is naar voren gekomen dat de Schans in 2017 door circa 2,2 miljoen bezoekers is bezocht. Het aantal bezoeken is daarmee (wederom) fors toegenomen: ten opzichte van 2015 met +19% en ten opzichte van 2011 met +83%.

69% van de bezoeken vindt plaats in de periode van april tot en met september. In de maanden januari, februari, november en december was het aanzienlijk rustiger.

De Zaanse Schans trok, net als in voorgaande jaren, bezoekers vanuit de gehele wereld. Europeanen zijn (exclusief Nederlanders) ruim de grootste groep (43%) en daarmee groter dan de groep Oost-Aziaten (33%). De groei van het aantal Europese bezoekers is in absolute zin groter dan de groei van het aantal Oost-Aziatische bezoekers.

Bezoekers waren bijzonder tevreden en waardeerde de Zaanse Schans met een 8,6 (2015 en 2013: 8,4) en net als in andere jaren voldeed vrijwel alles aan de verwachting van de bezoekers: het biedt alles waar Nederland (of Holland) internationaal om bekend staat: molens, Zaanse huisjes, klompen en kaas. En dat is dan ook precies waar men voor komt.

Ondanks de grote tevredenheid noemt circa een kwart van alle bezoekers een verbeterpunt. De belangrijkste verbeterpunten zijn:

- Meer informatie in diverse talen (3%);
- Meer zitgelegenheid (1%);
- Gratis en meer toiletten (1%);
- Goedkoper (of het liefst gratis) parkeren (1%);
- De mogelijkheid om een entreebewijs te kopen waarmee alles bezocht kan worden (1%).

Methode passantentelling

Bij de telling is gebruik gemaakt van de zogenaamde kordonmethode. Bij de uitgangen van de Zaanse Schans is tussen 8.00 uur en 19.00 uur één keer per uur gedurende exact 20 minuten het aantal binnenkomende bezoekers geteld. Op deze wijze werd een beeld verkregen van het totale aantal mensen dat gedurende de een dag de Zaanse Schans heeft bezocht. Dit onderzoek werd uitgevoerd in april, mei, juli en november 2017 waarbij er per maand op 14 dagen geteld is.

Voor het inschatten van de overige (niet-getelde) dagen werd gebruik gemaakt van de aantallen bezoeken van de toiletten. De verhouding tussen het totale aantal bezoeken per dag en het aantal toiletbezoeken bleek (zeer) constant en dus betrouwbaarder dan de methode die in de voorgaande jaren werd gebruikt. In eerdere onderzoeken (2013 en 2011) werden de overige dagen ingeschat aan de hand van de slagboomgegevens van het parkeerterrein 2.

Methode passantenenquête

In april, mei, juli en november werden er op diverse dagen enquêtes afgenomen onder bezoekers van de Zaanse Schans. Hierbij zijn op alle teldagen 'korte' enquêtes afgenomen en op een beperkt aantal dagen 'lange' enquêtes. In totaal zijn er 2.174 korte en 1.274 lange enquêtes afgenomen. Bij de korte enquêtes is er sprake van een volledig aselechte steekproef. Zodoende is getracht de verhouding naar herkomst (nationaliteit) van de bezoekers vast te stellen. Op basis van de verhouding naar nationaliteit, verkregen uit de korte enquête, zijn deze lange enquêtes vervolgens op basis van herkomst gewogen. Dat betekent dat het aantal afgenomen enquêtes per herkomstcategorie in overeenstemming is gebracht met het aantal bezoekers per herkomstcategorie.

6. Financiën

De jaarrekening 2017 geeft een beeld van de financiën van Stichting de Zaanse Schans over 2017. Hieronder volgt een verkorte presentatie van de balans en winst & verliesrekening over 2017 en de begroting 2018. In de jaarrekening zelf is een uitgebreide toelichting en onderbouwing te vinden.

Balans Stichting de Zaanse Schans per 31 december 2017			
Activa		Passiva	
Vaste activa		Eigen vermogen	
<i>Materiële vaste activa</i>	1.797.573	<i>Stichtingsvermogen</i>	1.553.663
<i>Financiële vaste activa</i>	3.301.310		
Vlottende activa		<i>Meerjaren onderhoudsvoorziening</i>	769.847
<i>Vorderingen</i>	268.342	Langlopende schulden	3.304.094
<i>Liquide middelen</i>	812.843	Kortlopende schulden	552.464
Totaal	6.180.068	Totaal	6.180.068

De balans van Stichting de Zaanse Schans is solide. Zowel de solvabiliteit als de liquiditeit is van voldoende niveau. Door de overname van de panden van Stadsherstel Zaanstreek N.V. is de financiële vaste activa gestegen. Naast de panden is er een lening overgenomen van Stadsherstel. Voor eenzelfde bedrag is dat in de vorderingen opgenomen. Stichting de Zaanse Schans heeft binnen haar vermogen een voorziening gecreëerd voor het meerjarig onderhoud, zowel voor de panden als ook de openbare ruimte. De langlopende schulden hebben tevens betrekking op een renteloze onderhandse lening van A. Heijn jr., die in 2017 verlengd is.

Staat van baten en lasten 2017	
Baten	
Netto inkomsten	1.621.367
Overige bedrijfsopbrengsten	220.648
Totaal baten	1.842.015
Lasten	
Lonen en salarissen	742.890
Afschrijvingen	106.067
Overige bedrijfskosten	806.860
Totaal bedrijfslasten	1.655.817
Bedrijfsresultaat	186.198
Financiële baten en lasten	-35.247
Resultaat voor belastingen	150.951
Verschuldigde belasting	-27.129
Netto resultaat	123.822

Het resultaat over 2017 is positief. De inkomsten uit de exploitatie zijn verder gestegen onder andere veroorzaakt door een stijging van parkeerinkomsten, inkomsten uit verhuur en overige (informatieboekjes, Zaanse Schanscard). Daarentegen zijn ook de kosten gestegen, met name de beheer en personeelskosten. De toename van de financiële lasten door bankkosten en provisie zijn incidenteel. Dit heeft met name betrekking op de omzetting van de financieringen in Zaans Vastgoed N.V. Ook de stijging van de overige bedrijfskosten heeft te maken met advisering en notariskosten inzake de overname.

Begroting 2018	
Baten	
Netto inkomsten	1.757.000
Overige bedrijfsopbrengsten	223.000
Totaal baten	1.980.000
Lasten	
Loonkosten	770.000
Afschrijvingen	100.000
Overige bedrijfskosten	745.000
Totaal bedrijfslasten	1.615.000
Bedrijfsresultaat	365.000
Financiële baten en lasten	-18.000
Netto resultaat	347.000

De begroting 2018 laat opnieuw een positief beeld zien van de financiën van Stichting de Zaanse Schans. De inkomsten stijgen ten opzichte van 2017 door verhoging van toiletinkomsten en parkeeropbrengsten. Ook de kosten gaan omhoog, mede door de overname van de panden van Stadsherstel en achterstallig onderhoud.

7. Organisatie

Bestuur

Stichting de Zaanse Schans kent een bestuur waarin, naast drie onafhankelijke leden, de stakeholders van de Zaanse Schans een zetel in het bestuur hebben. Deze stakeholders zijn:

1. Vereniging de Zaanse Molen;
2. Stichting Zaanse Museum;
3. Ondernemersvereniging Zaanse Schans;
4. De bewoners.

Het bestuur van Stichting de Zaanse Schans bestaat per 31 december 2017 uit de volgende leden:

- Piet Oudega- voorzitter- lid van het Dagelijks Bestuur, onafhankelijk lid;
- Hans Gerson – penningmeester – lid van het Dagelijks Bestuur, onafhankelijk lid;
- Guillaume van Grinsven – secretaris- lid van het Dagelijks Bestuur, afgevaardigde van de Ondernemersvereniging Zaanse Schans ;
- Piet Middelhoven – afgevaardigde van Stichting Zaanse Museum;
- André Drost – afgevaardigde van Vereniging de Zaanse Molen;
- Sander Prinze – afgevaardigde van de bewoners;
- Sandra Chedi – onafhankelijk lid van het bestuur.

In het verslagjaar is van een drietal oud-bestuursleden afscheid genomen, te weten Maarten Voster (oud-voorzitter), Michiel van der Burght (die in het verleden via Stadsherstel de bewoners vertegenwoordigde in het bestuur) en Ko Kraakman (voorheen ondernemersvereniging vertegenwoordiger).

Door de terugkoop van de panden die voorheen in handen van Stadsherstel waren is de rol van Stadsherstel in het bestuur komen te vervallen. Daarom is eind 2017 besloten de bestuurs-positie van Stadsherstel ter beschikking te stellen aan de bewoners.

Het Dagelijks Bestuur (voorzitter, secretaris, penningmeester) bereidt de vergaderingen van het Algemeen Bestuur voor en bewaakt de uitvoering (die primair de verantwoordelijkheid is van de directie).

Het bestuur heeft in 2017 bijzondere aandacht gehad voor de volgende onderwerpen:

- a. Overname panden Stadsherstel.
- b. Toekomst Zaanse Schans / Masterplan 2030.
- c. Samenwerking tussen de musea op de Zaanse Schans.
- d. Marketing vormgeving.
- e. Verder vormgeven van de organisatie.

Daarnaast zijn lopende (met name ondernemers en bewoners-) zaken besproken alsmede vaste agendapunten als de financiën/jaarrekening en begroting.

Alle werkzaamheden voor het bestuur en de historische- en marketingcommissie worden op vrijwillige basis en onbezoldigd door betreffende leden verricht.

Externe relaties en adviescommissies

Stichting de Zaanse Schans heeft met diverse organisaties uit de Zaanstreek banden. De historische verenigingen zijn een belangrijke inspiratie- en kennisbron voor de stichting. Vertegenwoordigers van de erfgoedverenigingen zijn via de Historische Commissie betrokken bij het wel en wee van de Zaanse Schans.

Mede via de Marketingcommissie bestaat de relatie met relevante marketingpartijen zoals Amsterdam Marketing en Holland Marketing (NBTC). Ook met partijen als Keukenhof, het Rijksmuseum, Heineken Experience en het Zuiderzeemuseum zijn de relaties gecontinueerd. Met de Stichting Marketing Zaanstreek wordt, waar relevant, samengewerkt.

In 2017 zijn de bewoners door de terugkoop van de panden direct vertegenwoordigd in het bestuur en niet meer via hun voormalige verhuurder. Hiermee is de positie van de bewoners goed geborgd.

Directeur en voorzitter overlegden periodiek met een afvaardiging van de gemeente Zaanstad om elkaar tijdig te informeren over relevante ontwikkelingen en beleidsvoornemens. Hiervoor werden de Stuurgroep bijeenkomsten benut.

Bureau

De bezetting op het bureau van Stichting de Zaanse Schans is in het verslagjaar aangepast aan de steeds groter wordende werkdruk. Aan het eind van het jaar waren er 21 medewerkers in dienst waarvan een derde op kantoor werkzaam was en twee derde ingezet in de facilitaire dienst. Naast de vaste medewerkers waren er 5 algemene vrijwilligers, 7 bestuursleden, 6 Marketing- en 7 Historische Commissieleden verbonden aan de stichting.

De vrijwilligers hebben ons evenals voorgaande jaren weer geholpen bij diverse evenementen. Twee vrijwilligers zijn molenaars verbonden aan Stichting de Zaanse Schans voor de molens “De Windhond” en “De Hadel”.

De directie werd ingevuld door de heer P.J.H. van Steenberghe.

8. Tot slot

Dit jaarverslag is opgesteld onder verantwoordelijkheid van de directeur van Stichting de Zaanse Schans, de heer M. van der Meer, en is vastgesteld door het bestuur van de stichting De Zaanse Schans.

Zaandam, november 2018